

Suomen Pankki ja Eurooppalainen Suomi ry
Euro 10 v -tilaisuus 13.1.2009
Avauspuheenvuoro Miapetra Kumpula-Natri, pj ES ry

Eurooppalainen Suomi perustettiin aikanaan Suomen EU jäsenyyden puolesta puhuvien järjestöksi. Kun jäsenyys toteutui, ei ihmisten tiedontarve vähentynyt. Olemme sitä mieltä, että suomalainen jäsenyys on niin kypsää, että kyllä-ei -asetelmasta on voitu siirtyä EU:n kehittämiseen.

Kymmenen vuotta sitten europäätöstä valmisteltaessa Eurooppalainen Suomi toteutti eurokiertueita. Kiersimme kymmenissä kesätapahtumissa kesinä 1997 ja 1998 ja vielä 1999 kauppakeskuksissa ja kauppaopistoissa. Tapasimme kymmeniä tuhansia suomalaisia. Yleisön suuri mielenkiinto oli taattu. Kaikkia kiinnosti, miltä uusi raha näyttää ja mittoja käytiin ottamassa uusia kukkaroita varten.

EU:sta järjestettiin aikanaan kansanäänestys. Rahaunionista ei järjestetty, kun jo liittymissopimuksessa päämääränä oli yhteinen talousalue ja yhteinen raha. Äänestys eduskunnassa vuonna 1996 tapahtui äänin 115-21. Hyväksytty laki ei sinänsä kytkenyt markkaa ERM:iin, mutta salli kytkemisen hallituksen päätöksellä Suomen Pankin ja pankkivaltuuston esityksestä. Hallitus teki keväällä 1998 päätöksensä Suomen liittymisestä EMU:n kolmanteen vaiheeseen ja toi sen eduskunnalle tiedonantona.

Tuolloin syksyllä 1996 suomalaisista Emun kannalla oli Eurobarometrin mukaan ainoastaan 29 % - kannatus oli pienin koko EU:ssa. Muut häntäpäin kannatuksen valtiot, Ruotsi, Tanska ja Iso-Britannia, jäivätkin yhteisestä rahasta pois. Taloustutkimuksen tutkimuksissa tuolloin Emun kannatus Suomessa oli 36-38 % - vastustajia taas oli jopa 41-45 % kansasta.

Vuoden 1998 alussa Emun kannatus kansan keskuudessa nousi. Suomen Gallupin mielipidemittauksessa huhtikuussa 1998 kysyttiin, pitäisikö Suomen liittyä joka tapauksessa emuun riippumatta muiden maiden ratkaisusta, kannattajia oli 46 % ja vastustajia 45 %. Kun kysymystä muutettiin kuulumaan, pitäisikö Suomen liittyä, mikäli yli puolet EU-maista liittyy alkuvaiheessa Emuun, tulos oli selkeämpi – 56 % kannatti ja 37 % vastusti.

Syksyllä 2008 Eurobarometri osoittaa 57 % suomalaisista näkevän Suomen hyötynneen EU-jäsenyydestä. Tämä on aavistuksen EU:n keskiarvon yläpuolella. Suomen jäsenyyden näkee hyväksi asiaksi 48 % kansalaisista, EU:n keskiarvon ollessa 53 %. Euron kannatus sen sijaan on noin 80 % tietämällä.

Nyt kun kannatus on eurolle tuplasti sen, mitä EU jäsenyydelle, on päätös varmasti kansan silmissä oikeaksi tunnustettu. Euro aikanaan vaati poliittista johtajuutta. On hienoa, että tuon ajan pääministeri Paavo Lipponen on täällä tänään. Suosiota eurolle on siivittänyt tietysti myös harjoitettu vakaa rahapolitiikka. Suosion yhtenä helpottavana tekijänä on varmasti ollut myös se, että ensimmäiseen Euroopan keskuspankin johtokuntaan valittiin Sirkka Hämäläinen. Annan suuren merkityksen myös sille, että Suomen ensimmäinen komissaari Erkki Liikanen toimi raskaalla salkulla budjettikomissaarina.

Euro on taannut, että poliittinen integraatio ylittää varmasti jokaisen taskuun saakka. Se on konkreettinen tarttumapinta Euroopan unioniin. Jokainen tietysti toivoo, että poliittisen Euroopan integroitumisen tuloksia, euroja ja hyvinvointia, olisi omassa lompassa mahdollisimman paljon.

ES kysyy nyt kuukauden kysymyksenään nettisivuillaan, kuinka moni miettii eurot vielä markkoina. Tämänhetkisestä noin 200 vastaajasta 43 % tekee näin! Joskus on vaikea kumota väitteitä, etteivät pikkuhinnat ole nousseet eurojen myötä – harva kuitenkaan tulee laskeneeksi tämänhetkisiä tulojaan markkoissa. Jos yhtälönä on 3 000 euron tulot ja kymmenien tuhansien markkojen menot, miinuksellehan se tuntuu menevän, vaikkei oikeasti menisikään.

Ainakin jokainen asuntovelallinen tietää eron euroaikojen ja markka-aikojen välillä. 90-luvun alussa korot olivat pahimmillaan 18 % tietämällä – nyt mitään näin pahaa piikkiä ei ole luvassa. Euromaissa korkotasot on harmonisoitunut.

Kymmenen vuotta sitten yhdistyksenme eurokiertueilla tehtiin myös euron ja EU:n vertailua Japanin jeniin ja USA:n dollariin – näyttelyllä yritettiin avata suomalaisten silmiä nähdä euron potentiaalinen merkitys maailmassa. Nyt se on vielä suurempi kuin mitä tuolloin ennustimme! EU on taloudellinen mahti ja väestökin on lähes puoli miljardia.

Nyt ei Japani ole puheiden keskiössä, uusi tulokas on Kiina. Eurooppalaisena naisena toivon, ettei väkilukuvertailuja tehdä Kiinan kanssa..

Euron selviäminen talousmyllerryksestä jää vielä nähtäväksi. Pahimpia uhkia on jonkun jäsenmaan paha velkaantuminen ja sitä myötä mahdollinen irtaantuminen eurosta. Näin ei saa päästä käymään – euron vakaus on myös uuden talouskasvun tae.

Ruotsin tilanteeseen vertaileminen on mielenkiintoista meille suomalaisille. Oli 10 vuotta sitten ja on edelleen. Ruotsin kruunun kurssi on pudonnut jyrkästi, ja länsinaapurissakin on sitä myötä harkittu euroa uudelleen. Lyhyen tähtäimen vientietu kruunun heikosta kurssista voi kostautua sijoittajien haluttomuutena investoida maahan, jonka valuutta on niin pieni ja – viime syksyn todistamalla tavalla – herkkä suurille kurssivaihteluille.

Hyvä päätös siis reilu kymmenen vuotta sitten.

Eurooppalainen Suomi ry kiittää Suomen Pankkia mahdollisuudesta olla mukana 10-vuotisjuhlallisuuksissa. Tervetuloa meidän puolestamme tilaisuuteen.